ILLVSTRISSIMO

ECCLESIÆ PRINCIPI

D. D. IACOBO DE NEVFCHAISE

EPISCOPO ET COMITI CABILLONENSI

ABBATI DE FERRIERES, DE BRETVEIL &c.

REGI A SECRETIORIBVS CONSILIIS.

QVAE supremum honoris gradum inter præstantissimas artes sibi vendicat Medicina, in tuam hodie se confert clientelam, tuumque implorat patrocinium (PRÆSVL ILLVSTRISSIME.) *Etsi diuina hæc Appollinis proles, cujus leges pro miraculis & verba pro oraculis habentur, Aesculapios quondam, Hippocrates, Galenos, aliosque innumeros optimarum artium studijs commendatissimos spectatissimosque in lucem produxerit, qui longâ temporum serie veritates Medicas ab agyrtarum & improborum tenebrionum præstigijs vendicarunt: nihilominus diuina eius oracula alijs quam tuis auspicijs in lucem prodire non poterant, nec alterius nomini quam tuo nobilissimo, & origine, nobilitate, fumosis majorum imaginibus, pietate, religione, doctrinâ, optimis moribus rebusque præclarè gestis, celebratissimo consecrari. Et certè in tantæ rei argumentum scire sat est* (PRÆSVL NOBILISSIME) *Te, ex illustri Neuchesiorum familiâ ortum fuisse, duces, paresque Franciæ, necnon religiosissimos præsules, vtrosque regni & Religionis deffensores, tuos dignissimos maiores extitisse. Nec quæsitis laudibus in majorum monumentis, Te Pastorem dignissimum, summque decus & propugnaculum accerrimum, Iurè gloriantur Ecclesia Gallicana & Liliorum Imperium. Hæc admirabilis facundia, summaque dicendi grauitas & optima Consilia, quæ in concessu Parisiensi, cui præfectus eras, omnium admirationem tibi conciliarunt, hanc veritatem ab omnibus extorquent, nullum tibi fuisse similem; & naturam rerum prouidam, talem virum, Phænicis ad instar, producturam, multa temporum spatia consumere. Nullus etiam meherculè existit de suâ patriâ & religione bene meritus, qui cælum continuis non fatiget precibus, vt cæptis faueat prospera fortuna. Ego verò* (ECCLESIÆ PRINCEPS MERITISSIME) *tot beneficiorum in parentes collatorum non immemor, vt primum laborum meorum fructum licet indignum, arctè foueas & tuâ clientelâ haud dedigneris, humiliter exposco. Interim viue & vale, ac fælicibus vtere fatis qualia tibi in æternum exoptat.*

Tuus humillimus atque obsequentissimus cliens ANDREAS PORCHON.

QVESTIO MÆDICA 19.

PVBLICIS DISPVTATIONIBVS AGITANDA

IN SCHOLIS MEDICORVM

DIE IOVIS XI. IANVARII HORA DECIMA MATVTINA

MAGISTRO MICAELE NEPVEV DOCTORE MEDICO MODERATORE.

An Febris conuulsioni superueniens salutaris?

CONFLVXVS vnus, conspiratio vna, consentientia omnia: corpus humanum tribus constat, partibus, humoribus, & spiritibus, ita inter se vnitis, vt quamlibet operationem suscipiat celebrandam, ad eam velut communem scopum, mirâ quàdam sympathiâ, confluant omnes hmores, conspirent omnes spiritus, consentiant & coadiuuent omnes partes; hinc partes spiritus & humores, quasi circulum inter se constituunt, mediantibus neruis, arterijs, & venis; hinc principium magnum, pars scilicet princeps, ad extremam partem peruenit, & extrema ad magnum principium; nec etiam omnes partes, priùs aut posterius, in prima fœtus conformatione, alteræ alteris discriminantur & augentur, etiamsi maiores naturâ, priores appareant minoribus, cum non priores existant. Mirabilem sympathiam omnium partium corporis humani, frequens morborum complicatio salutaris aut funesta sequitur, vt nulla pars illius sit, quæ superuacanea alijs quibuscumque partibus, interdum transmittere, aut vice versâ, ab alijs excipere, non possit; & sic principium magnum ad extremam partem peruenit, & extrema ad magnum principium.

PRINCIPIVM magnum cerebrum est, in quo ritè constituto, anima rationalis, formarum princeps, actus corporis organici potestate vitam habentis, suas functiones ἡγεμονικὰς locis distinctas obit, & ex quo ministras, neruorum ope, in cæteras partes mandat; eodem verò præter naturam affecto, infinitis propè modis, per variam symptomatum connexionem, interturbatur, ad quorum aspectum, adstantes præsertim expauescunt, nusquam frequentius, quam ad omne conuulsionis genus. Σπασμὸς neruorum est & musculorum suam originem versus præter voluntatem contractio dolorifica, motui voluntario non absimilis, ab eo discrepans, quod injussu nostro cum doloris sensu contingat; vniuersalis est vel particularis: ille totum corpus, hic partem aliquam, adeò arctè occupat, vt flecti non possit; vniuersalis triplex ἐμπροσθότονος cum corpus in priora curuatur, ὀπισθότονος cum in posteriora, & τέτανος cum æquali robore in vtramque partem intenditur; particularis multiplex, neruis aut musculis affectis, variarum corporis partium motioni destinatis.

CONVVLSIO omnis γίνεται πρώτως vel κατὰ συμπάθειαν, illa semper ab inanitione aut repletione, opus causæ morbificæ in affecta parte consistentis, potius quam naturæ; hæc à qualitate vel aurà malignâ, opus naturæ injuriam propulsantis, potius quam causæ morbificæ, aliundé tantum aduenientis. conuulsio ab inanitione sensim & multo tempore gignitur, eamquè præcedunt ardens febris, hellebori, alteriusve medicamenti potio, immoderata sanguinis profusio, immodicæ vigiliæ, inediæ, vel improbus labor: conuulsio repletionis sequax excitatur, vel ob inflammationem ab affluxu sanguinis, vel ob coarctationem neruorum in longum, & extensionem eorumdem in latum, ab affluxu humoris frigidi & crassi, ad quam referas conuulsiones, ex vulnere, ex immodico frigido, & φυσοσπάσματα à flatu crasso; conuulsio per consensum gignitur, cum malignitate ad neruos delatâ vis animalis excitatur, & suis motibus conuulsiuis hostem expellere tentat; malignitatem defferunt vapores à morsu virulento, ab ore ventriculi, à vermibus, vel ab vtero eleuati, sæpè sæpius cerebrum vel neruos offendentes.

MORBI superueniunt alijs, κατὰ συμπάθειαν vel κατὰ μετάπτωσιν; illa fit, cum fixo nec sede mutato priori foco, pars in alterius partis affectum trahitur, ex vicinia vel muneris societate, in quibus eminet conueniens applicatio, vel ex affinitate generis, in qua eminet aptitudo materiæ. Μετάπτωσις fit, cum materia morbifica, relicto priori foco, in aliam partem transmittitur; per μετάστασιν, ægri rebus perpetuò malis, vel διαδοχήν, interdum bonis: Febris morbus vniuersalis, vniuersis ferè morbis superuenit, omni sexui, ætati, temperamento, regioni, loco, & tempori vniuersaliter familiaris, vt sine illâ vitæ claustra abrumpi non fas sit; febris proxima causa & immediata, vnio est in corde caloris influentis, sanguinis scilicet & spirituum, vt ita adaucto calore, & roboratis spiritibus, vitalis facultas, eos deindè transmittat, per totum corpus, vel ad præcipuas partes, noxium aliquod functiones viuentis impediens, expulsuros: vnde prout noxium illud magis, vel minus irritat, aut contumacius resistit, ita sæpius vel rariùs ad expellendum natura insurgit, aut diutiùs in id agendo perseuerat.

FEBRIS & conuulsio sibi inuicem superueniunt, interdum bonis ægri rebus, interdum malis: est enim per æquè facilis, à forti naturæ contentione, translatio è neruis ad venas, quam ab ijsdem venis ad neruos, etiamsi meliùs sit febrem in conuulsione fieri, quam conuulsionem in febre: conuulsio febri superueniens interdum salutaris est, quando scilicet febrilis materia, è venis ad neruosas partes, aut tota aut maiori ex parte transposita, excitatis indè motibus conuulsiuis excutitur, & dissipatur, sed fugax sit conuulsio eâdem, die, aut alterâ, vel certè tertiâ febrem soluens; alioquin conuulsio magnarum febrium sequax funesta est, per neruosarum partium exsiccationem, quæ neque priorem soluit morbum, neque ipsa sanabilis est; febris autem conuulsioni superuenit, interdum malis ægri rebus, conuulsioni nimirum ab inanitione, inflammatione, aut à malignis vaporibus calidis suscitatæ; sæpius ægri bonis, conuulsionem sanat exorta febris acuta, quæ priùs non fuit, aut si priùs fuerit exacerbata; calore siquidem adaucto, & roboratis spiritibus, natura fortior, noxium quod erat impedimento functionibus viuentis, conuulsificam scilicet materiam extenuat, atque discutit, & frigidam neruosarum partium discrasiam attemperat, vt etiam liceat medico, ad naturæ imitationem, febrem excitate in conuulsis.

Ergo Febris conuulsioni superueniens salutaris.

Proponebat Andegaui, ANDREAS PORCHON Puteolanus, Anno R. S. H. M. DC. LVII.

ANDEGAVI, Apud PETRVM AVRIL, Regis & Accademiæ Typographum: ET IOANNEM LE BOVLANGER, Typographum & Bibliopolam.